

Zápis z obhajoby disertační práce Mgr. Michaely Lemeškinové

Oborová rada slovanských literatur Filozofické fakulty UK v Praze

14.09.2012

Obhajobu zahájil předseda komise prof. V. Svatoň. Vyzval školitelku doc. O. Kovačičovou, aby představila komisi kandidátku. Doc. Kovačičová zdůraznila, že téma a celkovou koncepci práce stanovila původní školitelka prof. S. Mathausarová, po jejíž smrti se doc. Kovačičová ujala školení kandidátky. Charakterizovala kandidátčinu rozsáhlou práci zejména s archivními dokumenty. Osobnost A. Grigorjeva má nesporný význam pro dějiny folkloristiky a dialektologie. Navzdory možným výhradám text splňuje nároky kladené na doktorské disertace.

Kandidátka Mgr. M. Lemeškinová prezentovala svou disertaci. Poukázala na obtíže při shromažďování archivních dokumentů: archivní fondy nebyly důsledně zpracovány, objevovaly se v nich dosud neznámé a nepublikované materiály. Poté shrnula obsah kapitol své disertace.

Byly přečteny oponentské posudky PhDr. V. Čermáka, Ph.D. a prof. PhDr. D. Kšicové, DrSc. (viz přílohy). Za omluvenou prof. D. Kšicovou (nemoc) přečetl posudek prof. V. Svatoň, sdělil komisi, že jej prof. Kšicová požádala, aby při čtení posudku změnil její závěrečné negativní stanovisko na kladné doporučení.

Kandidátka reagovala bod po bodu na oba posudky. K posudku PhDr. V. Čermáka, Ph.D.: Důvody pro umlčování výsledků Grigorjevovy práce v býv. SSSR nespočívaly pouze v jeho emigraci, ale v odlišném pojetí bylíného materiálu; vyvrací výtku, že je málo obeznámena s materiály meziválečné emigrace; nesouhlasila s výtkou, že při charakteristice eurazijského hnutí užila termín „fašistický“: je to citace dobových (soudních) dokumentů; dokládá fakta o iniciativním působení G. v dialektologické komisi; propojení pražského PLK s moskevskou dialektologickou komisí formulovala taktně a obezřetně (cit. disertaci); nesouhlasí s výtkou, že pasáž o Čelakovském je nadbytečná: studium rukopisné korespondence ukázalo mezery v knižní publikaci Čelakovského dopisů; uvádí na pravou míru výtku o nepřesné citaci dopisu kanceláři presidenta republiky; doplnila některé údaje v G. biografii svědectvím G. vnuka, žijícího v Německu; souhlasí s požadavkem, aby byla vypracována komplexní biografie G., bylo by však k tomu třeba týmu badatelů; odmítá výhradu, že 3. kapitola disertace není dobře postavena, neboť je věnována metodám G. práce a umožňuje pochopení G. vědeckého vývoje; vyslovuje se k problémům 4. kapitoly (ohlas G. práce v českém vědeckém prostředí). K posudku prof. D. Kšicové, DrSc.: dokazuje, že práce obsahuje všechny aspekty, které si kandidátka v úvodu vytýčila jako cíl, přesáhla jej

hodnocením G. metody studia folkloristického materiálu; disertace nevznikla narychlo, práce trvala 8 let, kandidátka prostudovala publikované práce i archivní, dosud ne zcela spolehlivě zpracované materiály, získala svědectví některých pamětníků (G. vnuk) apod. Opět zdůraznila novost G. přístupu k bylinnému materiálu.

Diskuse

PhDr. V. Čermák vyslovil politování, že nebyla pořízena úplná bibliografie G. díla; citace z archivních kartonů by měly být přesněji identifikovány; mělo být provedeno srovnání G. a Sobolevského sběru písňového materiálu, bylo by to plodné badatelské téma; vyslovuje se ke G. práci o pověsti o moudrém Amorovi.

Prof. V. Svatoň soudí, že některé výtky prof. D. Kšicové nebyly relevantní pro celkový smysl disertace.

Doc. J. Otčenášek zdůraznil podnětnost G. přístupu k folklornímu materiálu, což je z disertace dobře patrné.

PhDr. L. Běloševská zmínila přínos práce pro výzkum ruské emigrace v českých zemích.

Prof. M. Kusá soudí, že je při posuzování práce třeba nastolit otázku žánru biografie a že je též třeba vzít v potaz rozdíl mezi českým a ruským publikem a v textu knihy k tomuto hledisku při publikaci přihlédnout.

PhDr. M. Příhoda poukázal na důležitost zpozornění prof. Kusé, jež je třeba pojmut do zápisu obhajoby.

Prof. V. Svatoň na závěr navázal na vystoupení prof. M. Kusé a řekl, že práce má dvě polohy, životopis osobnosti a dějiny folkloristiky, což je třeba rozlišit. Historické práce G. není možno posuzovat kritérii vědeckosti, patří k rozšířenému žánru historicko politické publicistiky a jsou tudíž faktem kulturního života, ale nikoliv dějin vědy.

Shrnutí

Předseda prof. V. Svatoň zdůraznil, že při obhajobě projevila kandidátka spolehlivé znalosti širších souvislostí svého tématu a dovedla věcně a pohotově reagovat na všechny přednesené výtky. Obhajoba proběhla jako kvalifikovaná a bohatá odborná diskuse.

Zapsali: PhDr. M. Příhoda, Ph.D., a PhDr. V. Lendělová, CSc.

Prof. PhDr. Vladimír Svatoň

Předseda komise